Mladá Vožice

Kraj: Jihočeský
Okres: Tábor
Správní obvod: Tábor
GPS souřadnice: 49.533128N, 14.808565E
Nadmořská výška: 453 m n. m.
První pís. zmínka: 1318 (706 let)
Počet obyvatel: 2 658
PSČ: 391 43
Adresa URL: www.mu-vozice.cz

Historie obce Mladá Vožice

Prvním z majitelů panství byl Vilém z Vožice, který držel vožické zboží od roku 1318. Od tohoto roku se objevují písemné zprávy o držitelích vožického panství. Svým okolím, horskou polohou a zejména i svým "Hradem", návrším, na němž v dobách dřívějších stával skutečný hrad jako sídlo královského statku a spolu zemská pevnost, připomíná Mladá Vožice alpské sídlo arcibiskupské. Město vzniklo jako podhradí na svahu návrší a již na počátku vlády Karla IV. připomíná se jako městečko se dvěma kostely. Bývalo potom se svým hradem zápisně v držení různých rodů, z nichž jeden, vladykové z Pacova, opatřili mu znak.
Asi již od té doby užívalo město na svých pečetích znamení, kterého se později užívalo jako znaku, totiž věže na hradbách, provázená dvěma znaky vrchností. Podoba znaku je doložena pečetěmi, barvy však známe jen z literatury a novodobého znázornění (na solnici). Podle pečeti věž nestojí na trávníku, nýbrž na skalnaté půdě a nemá korouhvičky ani zuby, jak se jí někdy přidávají v nové době.
Dle značně mladých místních vyprávěcích pramenů je původ Mladé Vožice velmi starého data, až se vztahem ke knížeti Spytihněvovi, který měl Vožický hrad vystavět pro uschování stříbra z nedalekých dolů.
Ne zcela jasný vztah k Mladé Vožici má Stanimír z Vožice (Ztanimirum de Bazychce), připomínaný roku 1273, který je některými badateli dle svého predikátu (šlechtického titulu), považován snad za nejstaršího možného držitele tohoto města.
S velkou pravděpodobností možno soudit, že vožické zboží patřilo královské komoře, ale bylo však dáváno v zástavu nebo propůjčováno různým pánům za prokázané služby králi. Zachovalé písemné památky dokládají, že prvním z takových pánů byl Vilém z Vožice, který držel vožické zboží od roku 1318. Od tohoto roku se objevují písemné zprávy o držitelích vožického panství. Král Karel IV. držel Vožici pro svou potřebu a jednou byl se svým dvorem na zdejším hradě (8. 9. 1352). Od roku 1318 do roku 1425 se v držení Vožice vystřídaly tyto rody: páni z Landštejna, z Janovic, Hulerové z Orlíka, z Prahy a z Ronova, z nichž držel Vožici Materna.
V březnu po bitvě u Sudoměře obsadilo asi 2000 jezdců Vožici za vedení Mikše Divůčka z Jemniště, nejvyššího mincmistra na Horách Kutných. Z 5. na 6. dubna 1420 ráno na Velký pátek vpadl Žižka, tiše pobořiv plaňky, kterými byla Vožice obehnána, do městečka a zapálil ho. Mnoho železných pánů pobil nebo zajal a zachránili se jen ti, kteří utekli na hrad. Ukořistil několik tisíc koní, jimiž posílil svoje vojsko. Staré letopisy říkají: "A tu hned sobě jazdcouv naděla, a kterého podobného pacholka viděl, na toho oděnie dada a kuoň pode/ň, i vycvičil jeho k jiezdě a k boji".
V září roku 1425 dobýval přední vojevůdce Jan Hvězda z Vícemilic - zvaný Bzdinka vožický hrad 5

týdnů. Hrad byl dobyt a rozbořen do základů. Vůdce Táborů byl smrtelně raněn, ale ještě se dočkal vzdání hradu a jednání mezi Tábory a Sirotky na jedné a Pražany i jednotou na straně druhé, ve věci míru dne 18. října 1425 (tzv. "Vožický mír" - podle nejnovějších výsledků historického bádání však byl zjednán ve Vršovicích, jedná se tedy o "Vršovický mír"). Hrad byl pobořen a zboží Vožické připojeno k Vlašimi.Kaple stojící na místě bývalého hradu

V této době měli Mladou Vožici v držení páni z Klinštejna, z Čestic, z Kralovic, Trčkové z Lípy a Voračičtí z Paběnic. Roku 1579 získal Ml. Vožici Michal Špaňovský z Lisova, který povolil Vožickým výsadu volního stěhování, šenk vína, obchod železem, právo volně nakládati s odumřelým statkem a také místní cechy obdařil výsadami. Jeho syn Jáchym prodal Ml. Vožici Bernartu Fünfkirchnerovi, který po bitvě na Bílé hoře propadl své statky. Nějaký čas tu vládl císařský generál Baltazar de Marradas, jenž se staral o obnovení víry katolické a o pořádek v městských knihách. Za jeho nástupců Přehořovských z Kvasejovic vystavěna byla (1646) z trosek hradních kaple na návrší "Hradu", vystaveny tři trhy (1650) a obnoveny řemeslnické pořádky.

Roku 1678 přešlo panství do rukou Küenburgů, kteří k němu připojili četné drobné statky v okolí a zřídili z nich "svěřenecké" panství (fideikomisní, pozn.: fideikomis - ve feudálním právu nedělitelný a nezcizitelný majetkový soubor, obvykle zděditelný pouze nejstarším synem zůstavitele).

V Mladé Vožici působily tyto významné osobnosti - Matěj z Janova spisovatel, Jan Jeník z Bratřic rakouský důstojník, nadšený josefinista a český vlastenec, August Sedláček český historik, genealog, sfragistik a heraldik a Ota Bubeníček - akademický malíř.